

Warszawa, dnia 7 czerwca 2011 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

Opinia

o ustawie o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Kodeks wyborczy (druk nr 1234)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym udziału w wyborach.

W tym celu ustawa wprowadza tryb zmiany siedzib obwodowych komisji wyborczych, w tym siedzib w lokalach dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Ustawa zakłada, że do 31 grudnia 2014 r. 1/5 lokali będzie dostosowana do ich potrzeb, a po tej dacie – 1/3 lokali.

Wyborcy niepełnosprawni będą mieli szereg uprawnień informacyjnych. Będą mogli ubiegać się m. in. o informację o właściwych dla siebie okręgach i obwodach wyborczych, o lokalach wyborczych dostosowanych do ich potrzeb oraz warunkach głosowania. Informacje te będą przekazywane przez wójtów oraz przez Państwową Komisję Wyborczą.

Dla wyborców niepełnosprawnych o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wprowadza się możliwość głosowania korespondencyjnego.

Wyborcy niepełnosprawni uzyskają również możliwość głosowania z użyciem nakładek w alfabecie Braille'a.

Zmodyfikowane zostaną zasady głosowania przez pełnomocnika.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 2800) był przedłożeniem poselskim. Zgodnie z projektem materia uregulowana w ustawie miała stanowić przedmiot odrębnej ustawy o dostosowaniu organizacji wyborów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia niektórych projektów ustaw z zakresu

prawa wyborczego. Komisja postanowiła, że materia projektu powinna zostać włączona do Kodeksu wyborczego.

W trakcie drugiego czytania zgłoszono 21 poprawek. Sejm odrzucił poprawki zmierzające do niewprowadzenia głosowania korespondencyjnego oraz zmodyfikowania zasad głosowania przez pełnomocnika. Pozostałe poprawki miały charakter redakcyjny i doprecyzowujący.

Sejm uchwalił ustawę na 93. posiedzeniu w dniu 27 maja 2011 r.

W toku prac legislacyjnych nad ustawą sporządzono szereg opinii dotyczących konstytucyjności wprowadzanych przepisów. Niektóre z tych opinii zarzucały głosowaniu korespondencyjnemu złamanie konstytucyjnych zasad wyznaczenia wyborów na dzień wolny od pracy (art. 98 ust. 2 Konstytucji) oraz tajności głosowania (art. 96 ust. 2 Konstytucji).

III. Uwagi szczegółowe

1) Na podstawie art. 57 § 3 Kodeksu wyborczego przepis art. 57 § 2 stanowiący, że wójt odmawia sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania jeżeli wad wniosku nie można usunąć albo nie zostały one usunięte w terminie i wraz uzasadnieniem doręcza odmowę wyborcy, należy odpowiednio stosować do zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego.

Jednocześnie art. 61d § 2 stanowi, że zgłoszenie nieuzupełnione w terminie 3 dni, pozostawia się bez rozpoznania informując o tym wyborcę.

Ponieważ obydwa przywołane przepisy odnoszą się do tej samej sytuacji, którą odmiennie regulują, to pomiędzy nimi zachodzi stosunek sprzeczności. Wydaje się, że adekwatniejsze rozwiązanie przewidziano w art. 61 d § 2. Uzasadnia to skreślenie art. 57 § 3 Kodeksu wyborczego.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 skreśla się pkt 8;

2) W art. 61f § 2 zawarto przepis nakazujący doręczenie pakietu wyborczego do wyborcy przez upoważnionego pracownika urzędu gminy, z zastrzeżeniem § 3, w którym przewidziano doręczenie pakietu wyborczego przez operatora publicznego.

Zgodnie z § 23 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej, jeżeli od któregoś z elementów przepisu szczegółowego przewiduje się wyjątki lub któryś z elementów tego przepisu wymaga uściślenia, przepis formułujący wyjątki lub uściślenia zamieszcza się bezpośrednio

po danym przepisie szczegółowym. W takim wypadku nie jest konieczne posługiwanie się wyrażeniem "z zastrzeżeniem" lub innym podobnym.

Powyższe uzasadnia redukcję brzmienia przepisu o zwrot ", z zastrzeżeniem § 3". Ta sama argumentacja odnosi się do art. 71a § 1.

Propozycje poprawki:

- w art. 1:

a) w pkt 9, w art. 61 f w § 2 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem § 3",

b) w pkt 10, w art. 71a w § 1 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem § 3";

3) W art. 61h § 6 oraz w art. 61j jako wytyczną do wydania rozporządzenia ustawodawca wskazał "zapewnienie poszanowania zasad przeprowadzania wyborów". Taka wytyczna ma charakter pozorny, gdyż organ wydający rozporządzenie jest obowiązany ją stosować niezależnie od umieszczenia jej w treści przepisu.

Ustawodawca powinien wystrzegać się wypowiedzi niezawierających treści normatywnej, dlatego należy z brzmienia przepisów usunąć pozorne wytyczne.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 9:

a) w art. 61h w § 6 w części wspólnej wyliczenia skreśla się wyrazy "zapewnienie poszanowania zasad przeprowadzania wyborów oraz",

b) w art. 61j w części wspólnej wyliczenia skreśla się wyrazy "zapewnienie poszanowania zasad przeprowadzania wyborów oraz".

Michał Gil

Legislator